

DELAVSKA

POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,

Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Kokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din, Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 72.

Sreda 7. septembra 1927.

Leto II.

Za socialno zakonodajo in delavsko varstvo.

V boju, ki se razvija v sedanjih volilnih borbi, se meščanske stranke niti ne spomnijo na socialna vprašanja, daš se ta tičejo velike večine prebivalstva. Molče o teh vprašanjih sedaj. Pred razpisom volitev v narodno skupščino so pa ravno meščanske stranke potom svojih organizacij naravnost propagirale poslabšanje že veljavnih socialnopolitičnih zakonov in sklepale resolucije proti socialnozavarovalnim zakonom in delavskemu varstvu. To so dejstva.

Že dne 1. julija 1925 bi se bilo moralo uvesti zavarovanje za starost in onemoglost v zmislu zakona o socialnem zavarovanju. Toda zavarovanje se ni uvedlo, čeprav je prav to zavarovanje v sedanjih težkih socialnih razmerah nujno potrebno. Potrebno je tako zavarovanje za vse delavstvo, za male obrtnike in male kmete. Kje je tukaj dr. Korošec solidarizem, kje je tukaj tista ljubezen do bližnjega, s katero pita politik dr. Korošec slovensko ljudstvo? Ali krščanski politik ne ve, kako umirajo stari, po kapitalizmu izčrpani delavci, kako hirajo v ubožnicah ali pa po cestah mali obrtniki, ki ostarajo, daš so vse življenje pošteno delali, siromašno živeli in dali družbi vse, kar so imeli, prav tako kakor delavci? In ta družba jih pušča brez sočutja v bedi poginili? Ali meščanski politiki, kako se govedo malim kmetom zadnje dni njihovega trpljenja, ko so dali vse družbi in svoji rodbini, družba jih pa pusti brez usmiljenja umirati, obubožane in zapuščene.

Taka je ljubezen do bližnjega, taka je praksa solidarizma! Kapitalizem ne pozna solidarizma in ne ljubezni do bližnjega!

In krona ljubezni do bližnjega in solidarizma je pa, da meščanski politiki o teh vitalnih vprašanjih dveh tretjin državljanov ne govore ne sedaj in tudi pozneje ne bodo govorili v narodni skupščini, kaj da bi jih šele postavljali na svoj delovni program kot nepopustljive zahteve volilcev!

V Beogradu pripravljajo že dalje časa poslabšanje socialnega zavarovanja.

vanja. Niti ena meščanska stranka se še ni izrekla proti tem nemenom.

Stanovanjsko zaščito je režim že takorekoč odpravil. S 1. novembrom se veljavni zakon sploh odpravi ali pa poslabša s tem, da se zvišajo najemnine. Država še ni nič zidala; občine pa so ovirali razni režimi, da niso mogle zidati stanovanjskih hiš, če so tudi hotele. (V Ljubljani gre ta zasluga zlasti samostojnim demokratom!) Ministrstvo socialne politike pa izjavlja, da so se skoro vse gospodarske organizacije izjavile za odpravo zaščite stanovanjskih najemnikov. Kje so pa zastopniki političnih strank, kjer so socialni politiki?

Ni jih, molče! Molče zato, ker so proti delavstvu, molče, ker so svoj pravi namen že itak uveljavile za zaprtimi vratami varnih nepoznanih meščanskih gospodarskih organizacij.

In več zahtev ima delavstvo, ki so že deloma uzakonjene, pa se ne izvajajo.

Prav ima dr. Korošec, ko je rekel v Ptuj, da delavci ne bodo ničesar dosegli. Prav je imel, zakaj, dokler se delavstvo ne osamosvoji, dokler ne pokaže svoje politične moči v strnjanih vrstah, toliko časa se mu buzuazija lahko in opravičeno smeje, če se pa ves ta proletarijat zav svoje politične moči, če ne bo več v socialističnih vrstah povojni pribegle burzuazije, ki z razdvajanjem slabi delavsko politično moč, tedaj bodo zagovorniki kapitalizma morali drugače govoriti o proletariatu, kakor govore danes.

Delavci, mali kmetje, mali obrtniki in uradniki vseh vrst! Ni treba nas poslušati, ni nam treba verovati; samo pogledajte, kaj delajo, kako neusmiljeno izrablja burzuazija naivnost volilcev v svoje namene, pa boste vedeli, da tam nimate ničesar iskati in da spadate v organizacijo socialistične stranke, če še niste postali mrtva ilovica, s katero naj se igra usoda v rokah do vas neiskrene burzuazije.

Zato, da pokažemo svojo naraščajočo politično moč, bomo glasovali 11. septembra za enotno socialistično listo delavcev in kmetov. Ta lista je lista organiziranega delavstva.

V prevaljskem okraju, kjer je bil Möderndorfer doma — so dobili:

	Socialisti	Makuc	Möderndorfer
Črna	180	2	35
Guštanj	165	35	5
Prevalje	236	9	25
Mežica	51	12	106

Zgoraj navedene številke so dovolj jasne, da že v naprej povedo, kakšna usoda bo zadela razbijače enotne liste.

Naša stranka je od zadnjih volitev svoje pozicije znatno razširila po ce-

lem mariborskem okrožju — posebno pa v Mariboru, v okolici, kakor tudi na Koroškem, v Trbovljah in drugod.

Iz navedenih števil je danes jasno, da gre vsak glas, oddan za komuniste in bernotovce v korist klerikalcem kot najmočnejši stranki.

Zato je dolžnost vsakega delavca, ki hoče, da bode v bodočem parlamentu zastopano tudi razredno delavstvo, da odda na Štajerskem svoj glas v 6. skrinjico, na Kranjskem pa v četrto.

Polomija v Mežiški dolini.

Se pri nobenih volitvah ni vladalo v naši dolini tako mrtvilo, kakor pri sedanjih. Pa saj ni čudno, kajti ljudstvo je popolnoma obupano in razočarano. V volilni agitaciji prihajajo pri nas v poštev le tri stranke. Predvsem naša, bernotovska in klerikalna. Demokrati, radikali, radičevci in kakor se vse to že imenuje, je vse bolj postranskega pomena.

Apatija volicev je pa celo razumljiva, če pomislimo, da so ga od treh strank, ki imajo tu domovinsko pravico, dve prav temljito zavozili in do skrajnosti razočarali pričakovanja svojih pristašev.

Klerikalci so se pri vseh prejšnjih volitvah trudili dokazati, da so najbolj za avtonomijo, na tihem so pa prav besno napadali Srbe, ter celo nam očitali, da smo v prevelikem prijateljstvu s srbskim delavci. Ko smo jim mi dokazovali, da smo prijatelji in zavezniki sploh vseh delavcev sveta in da je ta zveza naperjena proti vsej gospodi, tudi srbski, so vseeno odkimavali z glavami. No, in pri sedanjih volitvah, ko smo mi ostali kar smo bili, so se pa oni, kar javno zvezali s ravno tisto srbsko gospodo, katero so prej dolžili, da požre vse davke iz Slovenije. Kaj čuda, če so njihovi volilci zgubili vsako orijentacijo in napovedujejo, da sploh voliti ne bodo šli.

Z Möderndorferjevimi pristaši je pa isto. Zadnjič so napovedovali, da bodo dobili mandat, pa so dobili komaj tisoč glasov. O nas so pripovedovali, da bomo čisto propadli, pa smo jih dobili že zadnjič skoro 6000, tako, da nam jih je samo par manjkalo za doseg mandata. Še večji polom v njihovih vrstah je pa nastal zadnje čase, ko se je zvedelo za njihovo gorostasno gospodarstvo v mežiški občini.

Vsem le bdi pred očmi vprašanje: Kdo bo plačal zapravljenih 20 milijonov kron? Rudnik je prenesel svojo centralo v Zagreb in bo tam pla-

čeval davek. V celoti je po zakonu dovoljeno naprtiti rudniku 200 odstotkov občinskih doklad, toda od tega 180 odstotkov oni občini, kjer je sedež centrale (Zagreb) in le bori 20 odstotkov, kjer se nahaja podjetje. Mežica sama ima komaj par desetih takih davkoplačevalcev, ki imajo posestvo ali razum par birtov so še ti sami revni kmetiči. Vse ostalo je pa delavstvo, ki živi od rok v usta. Če se bo naložilo te ogromne dolgove na rame sedanjih plačevalcev direktnih občinskih doklad, bodo šli vsi v finančen polom. V kolikor pa to zadeva birte in trgovce, bodo pa itak prevalili povečane stroške na konzumente, ki so pa itak sami delavci. Če bodo pa prevalili to velikansko breme direktno na delavske rame, potem pa niti iz rok v usta delavci ne bodo mogli več živeti.

Tak je torej položaj in ni čudno, če v Mežici prav nevarno vre in grozi vsak trenotek, da bo z vso silo udarila strela v tiste, ki so odgovorni za ta polom.

Mi smo se pa seveda naveličali hoditi vedno po kostanj v žerjavico. Tokrat ga Möderndorfer zastoj pričakuje naše opore. Naj se malo spomni na tiste čase, ko smo ga svarili pred tako neštedljivim gospodarstvom, so nam pa ti ljudje prezirljivo odgovorjali: »Vse plača rudnik!«

Naša stranka vrši sedaj dobro agitacijo tu pri nas. Zadnje dni so se vršili večji in manjši sestanki v Črni, Mežici, Prevaljah, Dravogradu itd. Ti sestanki so imeli nalogo pripraviti večje shode. Med našimi pristaši je razpoloženje izvrstno, le nekoliko jih moti v agitaciji mrtvaška apatija, ki vlada med nasprotniki. Volilni shod v Lešah je pa pokazal, da bo naša agitacija vendarle razgibala ljudi, da bodo obračunali s škodljivci njihovih interesov.

Naša skrinjica je sicer šesta (6), toda po številu dobljenih glasov bo pa prva.

Nekaj volilnih števil.

Bernotovci in komunisti, skušajo delati razpoloženje med svojimi pristaši za volilni boj s tem, da jih prepričavajo, kako veliko število glasov bodo baje dobili v mariborskem okrožju — čeprav nimajo razen nekaj pristašev v železniški delavnici v Mariboru, v Trbovljah in v Mežici, v ostalih srezih absolutno nobenega vpliva.

Da bo pa delavcem jasno, koliko glasov so dobili leta 1925 komunisti, ki so bili takrat enotni in bernotovci, katerih nosilec je bil tudi takrat Möderndorfer, naj služijo sledeče številke:

Pri državnozbornih volitvah leta 1925 so dobili:

Makuc (komunisti)	2112 glasov
Möderndorfer (Bernot)	1005 glasov
Skupaj	3117 glasov

Naša stranka je takrat sama ob najslabših pogojih dobila 4098 glasov

t. j. za 900 glasov več, kakor obe ostali grupi.

Po posameznih srezih so dobili:

Srez	Socialisti	Makuc	Möderndorfer
Brežice	146	78	59
Celje	514	93	140
D. Lendava	29	8	11
Konjice	26	29	11
Laško	204	1107	160
Ljutomer	27	21	3
Maribor des. breg	541	275	94
Maribor levi breg	856	207	42
Mozirje	13	—	20
M. Sobota	83	24	20
Ormož	12	9	2
Prevalje	634	71	173
Ptuj	231	34	21
Slov. Gradec	566	57	260
Šmarje	35	97	31
Skupaj	4098	2112	1050

Pomen predstojećih parlamentarnih volitev za SSJ.

Poročilo za oblastni zbor, dne 17. julija 1927 v Celju.

Dr. Korošec se je v zadnji dobi odločno vrgel na stran kapitalistične gospode. Kapitalizem pa je ravno smrtni sovražnik produkcije malih oblik. On s svojo tendenco k koncentraciji pušča kmečko proizvodnjo daleč za seboj, on dopušča in v lastnem interesu podpira nasprotno tendenco kmečko zemljiške produkcije, drobljenje posesti, kar je istovetno z nazadovanjem, propastjo, počasno ali neizbežno razlastitvijo kmečke posesti.

Na dveh stolih se naenkrat ne da sedeti. Ako hoče biti dr. Korošec prijatelj kapitalistične velegospode, ne more biti obenem tudi prijatelj kmeta. In to je tudi dokazal, da on in njegova stranka kmečkega problema vobče ne poznata.

Niso se potrudili, da bi spoznali, da izvira kmetova beda ravno iz notranjega nasprotja med kapitalističnim načinom proizvodnje in kmečkozemljiško proizvodnjo. Da je razvoj postavil kapitalistični način proiz-

vodnje na sedlo in da mora vse poginiti, kar ne hodi po tej poti in tudi kmet. Da je rešitev kmečkega vprašanja v tem, da se kmečko-zemljiško produkcijo spravi na koleske vse ostale produkcije.

Racionaliziranje poljedelske proizvodnje ob vedno manjših posestvih, vedno manj in vedno dražjimi delovnimi silami, brez izločitve spekulantskih parasitov, brez organizacije trgovin in brez rešitve socialnega položaja v poljedelski proizvodnji zaposlenih ni mogoča stvar.

Vse to pa hoče dr. Korošec preiti in rešiti kmeta z krediti takrat, ko stoji držav pred tem, da uredi svojo valuto na zlati podlagi in ko mora deflacijska politika privedi do padanja cen. To se pravi, da bo moral dolg, ki ga je prejel v slabem novcu, plačati ob manjših dohodkih v samem zlatu.

Rešitev kmeta pa je odvisna od druge važne činjenice. Tendence drobljenja je od dobe zemljiške odveze sem povzročila, da so naša posestva vobče premajhna za racionalno produkcijo. Rešitev je samo dvojna, ali združitev premajhne individualne posesti v produkcijske društvene enote ali povečanje obstoječe individualne posesti. To je z agrarno reformo.

Kako pa stojimo z agrarno reformo pri nas? V kolikor se je izvedla, se je izvedla škandalozno, po vidikih režimov. Brez glave je ustvarjala ravno to, kar bi imela preprečiti, t. j. zemljišča, ki niso sposobna za racionalno produkcijo. Pred vsem pa ni zajela zemljiške posesti tam, kjer se jo najmanj potrebuje — pri cerkveni posesti.

Ako vzamemo cerkveno posest, vidimo, da sta na Kranjskem dve veleposesti, ki sta pred prevratom bili registrirani na deželni deski (župnišča št. Rupert in Pleterje). Ako vameo samo gozdno veleposest, vidimo v Sloveniji:

Verski zaklad	18.208 ha
škofovi gozdi v Gornjem	
Gradu	7.421 »
Kartuzijanci (Pleterje)	1.115 »
Križeški red	772 »
Komenda	402 »
Nadarbina Stari trg	309 »
Trapisti in Magdalen. zavod	776 »
tri posesti	460 »
dve	132 »

skupaj 29.595 ha

gozdne veleposesti, ki je last cerkve. Poleg tega še mali gozdi po 5 ha.

*Osvežiš s kopeljo telo si mlado,
še bolje pa s »CLIO«
šumečo limonado.*

Pri nas na Štajerskem pa znaša cerkvena posestva po statistiki dež. odbora 1905 20.705 ha zemlje. Od takrat pa do danes se ta posest ni zmanjšala. Ako pogledamo v Sl. Gorice vidimo zopet, da se največji in najboljši vinogradniški kompleksi last Stif Admonta in Križniškega reda, torej last cerkve.

Ako smo spoznali prej, da našemu kmetu primanjkuje zemlje, pa vidimo sedaj, kje se ona nahaja. Ako bi bila SLS v resnici prijateljica kmeta, bi posegla tu vmes in postavila zahtevo, da cerkev svoj čas kmetu odvzeto zemljo, ki je sama prav nič ne rabi, kmetu vrne. Ali dr. Korošec tega ne bo storil, že ve zakaj ne. Zato pa tudi ni mogoče govoriti, da je prijatelj našega kmeta.

Kmet tvori 80 odstotkov našega prebivalstva. On je toraj glavni konzument. Kriza kmečkega stanu pomeni obenem tudi krizo vse druge proizvodnje. In če se je SLS pokazala, da ne razume in neče poznati problema našega kmeta, je jasno da bo še manj razumela vprašanje našega obrtnika, delavca, nameščenca.

Ona je vsa ta leta živela od demagogije. Ideologov ni. Skledo, ki jo je napolnil in stranki postavil svoj čas dr. Krek, je danes prazna — a nikogar ni, ki bi skuhal novo.

Če pravi dr. Korošec, da je njegova stranka poklicana, da stoji na krmilo države in rešuje najporečnejše probleme naroda, tedaj moramo mi s strahom ugotoviti, da je to usodepolna zmeta, ker se da v tako važnem trenutku usoda države v roke ljudem, ki zato niso sposobni.

Napoveduje se sprememba ustave, napoveduje se sprememba sistema, vse uprave, napoveduje važne zunanje politične spremembe.

Ako pri vsem tem delavski razred ne bo imel svojih zastopnikov, ne bodo trpeli samo vsi njegovi interesi, temveč interesi splošnega prebivalstva. Ne samo socialne pridobitve prvih poprečnih let bojo v nevarnosti, temveč celoten državni razvoj bo krenil na stransko pot.

Kajti ljudje, ki te spremembe napovedujejo, so ozko zastopniki enega vladajočega razreda, buržuazije. Vse, kar bojo ti spremenili, se bo zgodilo iz vidikov njihovega razreda. Oni ne verujejo, da se gospodarsko in politično življenje razpleta po nauku družabnega razvoja, ki ga je spoznal Karol Marks. In to je njih fatalna zmeta, ker s tem izpodrežajo svoje lastne interese.

A interesi delovnega razreda? Teh oni sploh ne priznavajo.

Ako hoče delavski razred, da važni momenti ne bodo šli mimo njega, se mora pravočasno zavesti samega sebe in spoznati kaj je na tehtnici in kaj izgubi, ako bo v tako usodepolnih časih ostal brezbrizen.

Ne komunisti — temveč zločinci!

V zadnji »Delavski Politiki« smo dokazali, da nimajo dekalisti s pravim Marksovim komunizmom ničesar opraviti. Ta dokaz hočemo podkrepiti z raznimi konkretnimi vzgledi iz Jugoslavije in tujine.

Kajti, če se je par ljudi zaklelo, da ne mara sporazuma in miru v delavskih vrstah, je prokleta dolžnost onih, ki so vdani delavski stvari, da to čredo razbijačev neusmiljeno razkrinkajo, da se je bodo znali vsi zdravi ljudje izogibati.

Oni so navalili na delavski pokret z najnemoralnejšimi sredstvi. Mi na to nismo vedno odgovarjali, ker smo le še upali, da se bodo spametovali, da to, kar delajo, delajo iz neumnosti in ne iz hudobije. Danes pa vidimo, da prav iz hudobije zavirajo ozdravljenje proletarskih vrst. In ko to enkrat vemo, bi bil naš greh, ako bi delavstvu ne pokazali njegovega sovražnika in istočasnega zaveznika meščanske reakcije. Pri tem delu nam bo mnogo koristila stara ruska revolucionarka, sodružica **Angelika Balabanova**.

Oni naši sodruzi, ki so bili pred vojno v Trstu, se je bodo še spominjali. Ona deluje že okrog 30 let v mednarodnem proletarskem gibanju. Pred vojno je delala največ v italijanski socialistični stranki, ki jo je zastopala tudi v internacionali. V Trst je prišla v imenu italijanske socialistične stranke in je imela veliko zborovanje v gledališču »Fenice« ob priliki ruske revolucije 1905. Po vojni se je vrnila v revolucionarno Rusijo, kjer je postala tudi tajnica komunistične internacionale. Skozi 25 let se je borila za rusko revolucijo, na koncu je pa doživela to tragiko, da je morala po zaslugi Sinovjevega režima zapustiti Rusijo. Sedaj živi na Dunaju.

Nedavno je izdala knjigo »Erinnerungen und Erlebnisse« (spomini in doživljaji). Knjiga je vzbudila veliko zanimanja med socialistih vseh dežel in največjih narodov. Saj je na 300 velikih straneh te knjige popisano ne toliko njeno življenje, kakor četrtstoletna zgodovina mednarodnega socializma.

V knjigi imate živo podan razvoj italijanskih socialistov, Mussolinija, vodstvo II. internacionale, Bebla, Jauresa (Žoré), socialistično delo med svetovno vojno, rusko revolucijo in končno komunistično internacionalo.

Vsak sodrug nam bo hvaležen, ako iz te knjige podamo vsaj na kratko misli in vtise bivše tajnice komunistične internacionale (skrajšano kominterne) o tej internacionali in njenih voditeljih.

Rusija in kominterne.

Da ne bo prišel kak dekalist in nam zopet rekel: vi napadate Rusijo,

naj začnemo to poglavje z besedami Balabanove, ko pravi:

»Bil je čas, ko so sovražniki in prijatelji socializma istovetili vsako kritiko nad vsakim posameznim dogodkom v Rusiji, ali komunistični internacionali s stališčem do sovjetske Rusije. Ta čas je avno minul. Razredno zavedni proletarci različnih dežel, ki so zvesti ideji sovjetske Rusije, vedo, zakaj so; njihovega stališča ne bo nič spremenilo, tudi samomorilna taktika ruskega in internacionalnega komunizma. Ta taktika je največ pripomogla do tega, da množice globoko, nepremostljivo razlikujejo med svojim stališčem do socialne revolucije, to je do junaškega vstajanja ruskih množic in — med oficelnim komunizmom. Če je bil nekdanj čas, ko se je mislilo, da se mora z ozirom na rusko revolucijo marsikaj zamolčati o njenih voditeljih, je medtem že davno odbila ura, ko interes internacionalnega proletariata ni več združljiv s takim zamolčanjem... **Ravno dogodki zadnjih let so me podkrepili v naziranju, da je samo ena pot, ki pelje v socializem, in to je pot resnice...**«

Danes ne bomo naštevati vseh zlodejstev Zinovjeva in drugih moskovskih lažikomunistov. To bomo napravili kasneje. V današnji številki naj povemo splošne misli Balabanove o vodstvu kominterne. Ona pravi:

»Ko sem se leta 1920 čutila prisiljeno, da nepreklicno opustim delo v komunistični internacionali, sem to napravila v prepričanju, da se morajo njene metode težko maščevati nad delovnimi množicami zapadne Evrope in Rusije. Besnohitri tempo, v katerem se je izvršilo to maščevanje v vseh deželah, nad vsemi komunističnimi strankami in vsi drugi dogodki so pravilnost mojega stališča tako zelo podkrepili, da mislim, da bi se pregrešila nad revolucionarnim gibanjem, nad svojo revolucionarno vestjo, nad svojo revolucionarno preteklostjo, ako ne bi že 1902. leta pretrgala vse vezi med menoj in dotičnimi metodami.

Smešna usoda Zinovjevega spominja na italijanski pregovor: Bog ne čaka plačilnega dneva, t. j. plača in maščevanje lahko prideta mnogo prej, kakor navadno mislimo na tem svetu, ki na pravičnost ni preveč varen. »Pravičnost« v tem slučaju ne obstoji samo v tem, da so predsednika komunistične internacionale zadele iste metode in orožje, kakor jih je sam ustvaril in potom njih odstranil nešteto žrtev svojega »štreberstva«, temveč tudi v tem, da izgleda sedaj on sebi primerno — pomilovanja smešno. Zadostuje, ako človek v kakem oficelnem komunističnem li-

P. Strmel:

Nad pogoriščem.

Drama v treh slikah.

III. dejanje.

Naslednjega jutra pred Zalarjevim domom. Komaj se dani.

Katra (odpre polagoma vežna vrata, stopi z metlo na prag. Ko zagleda, da stoji Joža pri gospodarskem poslopju, pravi): Za božjo voljo, Joža, kaj si ti doma?

Joža: Seveda sem. Res sem imel vražjo pot ponoči. Mislil sem, da razbijem voz in vse skupaj. V taki temi se že nočem nikoli več voziti.

Katra: Nocoj je bila sploh strašna noč. Si videl, da je gorelo pri fari?

Joža: Videl, videl, saj sem še doli bil.

Katra: Kaj, doli si bil? Kaj pa je zgorelo?

Joža: Novi farovski hlevi.

Katra: Jezus na. Mene je bilo vso noč tako silno strah, ko sem mislila, da ni nikogar v bližini. Gospodarja tudi ni bilo nocoj doma.

Joža: Kje pa je gospodar?

Katra: Kaj jaz vem! Včeraj, ko ste se odpeljali, je prišel sem na prag, potem pa je zopet izginil. Sam Bog ve, kod hodi.

Joža: Rečem ti, Katra, to pa ne pomeni ničesar dobrega.

Katra: Morda si je kaj napravil, ko je bil včeraj tako žalosten in obupan.

Joža: Bog nas varuj! Veš, tam pri ognju so ga ljudje imeli v mislih.

Katra: Koga?

Joža: Našega gospodarja.

Katra: Jezus na!

Joža: Zdaj pa, če ga ni bilo doma, ga bodo še bolj sumili in najbrže še zaprli.

Katra: Jezus na! Ko bi bila vsaj gospodinja doma ostala!

Joža: Meni se tudi nič ne dopade, da je odšla in pustila gospodarja samega.

Katra: Povej, Joža, ali je bilo mnogo ljudi pri ognju?

Joža: Sila mnogo, skoraj vsa fara.

Katra: So pridno gasili?

Joža: Nekateri so; pa ne vsi. Nekaj jih je bilo, ki so se smejali in se škodoželjno veselili, da gori.

Katra: Kaj so pa rekli gospod župnik?

Joža: Župnik so le v svoji sobi hodili sem in tja in molili. Večkrat so prišli z brevirjem v roki k oknu, pogledali na pogorišče in zopet odšli. Mislim, da so molili na glas, vsaj tako se mi je zdelo.

Katra: Poglej, nekdo prihaja tam gori po cesti.

Joža: Kdo neki je? Zdi se mi, da je ženska.

Katra (čez nekaj časa): Kaj pa če je gospodinja?

Joža: Pa res, gospodinja bo.

Rezika (se pojavi vsa potrta in se bliža hiši).

Joža: Dobro jutro, gospodinja! Kako pa, da tako zgodaj prihajate?

Rezika: Oh, da bi sploh ne bila odšla včeraj! Tako me nekaj tišči v prsih. Kar strah me je, da še ni konec nesreč.

Katra: Nocoj je bila strašna noč.

Rezika: Tudi za-me je bila strašna. Komaj sem nekoliko zadremala, že sem videla polno strahov, kaj bi se še vse lahko zgodilo in nisem mogla več vzdržati. Vstala sem pa odšla v noč. Še poslovala se nisem od matere.

Katra: Nocoj je pri fari gorelo.

Rezika: Kaj praviš?

Joža: Farovski hlevi so nocoj zgoreli.

Rezika (skoraj škodoželjno): Saj sem vedela, da ne bodo nikdar gotovi, ko so zidani na prokletstvo... (Čez nekaj časa.) Kje pa je gospodar?

Katra: Ne vem.

Rezika: Kaj je že odšel z doma?

Katra (se obotavlja): Ga nisem videla.

Rezika: Morda pa še leži, ko, revež, gotovo tudi ni mogel vso noč spati?

Katra: Gospodar nocoj sploh ni šel spat.

Rezika: Kje pa je?

Katra: Odkar ste včeraj Vi odšli, ga sploh ni bilo doma.

Rezika (zopet razburjena): Kam je neki šel? Zdaj vidim, da ni bilo prav, da sem odšla z doma. Pri njem bi bila morala ostati in ga tolažiti. (Gre v hišo in Katra za njo.)

Joža (sam za-se): Ne bo nič dobrega iz tega, nič dobrega.

Učitelj (pride hitrih korakov): Joža, je gospodar doma?

Joža: Ne, ga ni.

stu čita, kaj govore in pišejo o nje-mu njegovih sodrugi, njegovi bivši a-genti danes, ko je on deloma radi njihovega izdajstva odstavljen, raz-krinkan, osmešen, oropan vse moči. Zadostuje, ako človek pomisli na to, da so ga ruski delavci potem, ko jim je bilo dovoljeno izraziti svoje mne-nje, sprejeli mest s »ploskanjem, ki ni hotelo pojenjati«, da so ga po odstavitvi sprejeli s klici: »kje si bil v oktoberskih dneh?« »Ne potrebu-jemo nobenih strahopetcev!« itd. (Zi-novjev se je namreč ob izbruhu re-volucije skrival. Njegovi zavezniki v Sloveniji — današnji drekalistični vodje so prav tako ob priliki orjun-skega terorja in drugih resnih do-godkov po zajčevsko pobegnili čez mejo na vse strani sveta. op. ur.) Sa-mo po sebi je umljivo, da nam ne gre za njegovo (Zinovjevo) osebo, tem-več za metode, ki so omajale v ru-skemu in velikemu delu zapadno-ev-ropskega proletariata vero v revo-lucijo, v zgodovinsko misijo delavske-ga razreda.

Sinovjev slučaj je neprekosljiv, drastičen vzgled, kako predržno so se posamezni vodilni boljševiki pre-grešili nad ljudstvom . . . To je zlo-raba razredne diktature proletariata potom manjšine, ki zlorablja oblast.

Trocki.

Ko se je hotel Zinovjev znebiti Trockega iz stare nevoščljivosti in iz maščevanja zato, ker ga je ta opo-minjal na njegovo neslavno pretek-lost, je uporabil iste metode, ki jih je bil uporabil neštetokrat proti dru-gim iz istih ali podobnih nagibov . . .

Vsak nastop Trockega, vsak nje-gov dekret, vse to, kar so rdeči vo-jaki o njem čutili, videli, slišali, je

pričalo o njegovi močni osebnosti, neupogljivosti volji . . . On je šel z do-brim vzgledom naprej, ko je šlo za napor vseh sil in za fizičen pogum. Osebnost Trockega je vtelesevala revolucijo za široke, napram socia-lizmu omahljivo stoječe kmečke mno-žice. Ko se je na Zinovjevo po-velje naročilo vsem oblastem, da naj delajo proti njemu razpoloženje med prebivalstvom in v armadi, da naj se proti njemu sprejemajo »eno-glasne« resolucije, da naj se mu ne dovoli niti govoriti — tedaj se je po-javil v narodu velik dvom. Komu naj se verjame, ako je trdi Trocki »menj-ševik?«

Glasujte vsi za so-cijalistično kandi-datno listo!

Vsem celjskim čitateljem »Del. Politike« sporočamo, da se ista do-biva v trafiki gosp. Likar-ja na Kralja Petra cesti.

Naročnino za »Delavsko Politi-ko« v okolici Celje je s 1. septem-brom začela pobirati krajevna orga-nizacija SSJ in sicer potom svojih podlagajnikov, ki pobirajo tudi strankin prispevek. Poleg podlagaj-nikov pobira naročnino tudi stran-kino tajništvo v Vodnikovi ulici 3 (sodr. Böhm) in Delavska brivnica v Gaberju (sodr. Šmerc). — Ali si že poravnal naročnino za tekoči mesec? Če ne, stori to takoj!

Dnevne novice.

V Ljubljani volite v 3. skrinjico!

Kandidat: Kitek Josip, žel. urad-nik v p.

Namestnik: Mlinar Ivan, zaseb. nameščeneec.

Z glasovanjem za to listo dokaži-mo, da smo siti umazanih bojev ter neresne politike in demagogije!

Čim več glasov za to listo, tem resnejši opomin buržuaziji, ki danes delavski razred zasmehuje!

Glasujte za enotnost delavskega pokreta, ki ga manifestira le naša lista!

Sijajen socialističen volilni shod v Mariboru.

Shodu je prisostvovalo 2000 vo-lilcev, ki so z ogromnim navdušenjem sledili izvajanjem govornikov ss.: Pe-tejanu, Grčarju, Petroviču (kandidat bivših Radičevih organizacij v Doljni Lendavi), Krajniku, Bahunu in Er-ženu. Na shodu ni padel niti eden medklic. Meščanske stranke, zlasti klerikalci, so popolnoma poparjeni; istotako dekalisti, ki so se prepričali, da v Mariboru ne bodo dobili glasov.

Buren shod dr. Korošca v Celju. SLS je priredila v ponedeljek zvečer pri »Belem volilni shod, na katerem je poročal voditelj slovenskega naroda«, dr. Korošec. Že v začetku Koroščevega govora so začeli padati medklici, vendar pa bi se bil shod mirno končal, da ni srezki kandidat dr. Hodžar s svojo »duhovitostjo« in neslanimi trditvami na naslov socialistov slednjih provociral. Hodžarjev »govor« se je zdel celo dr. Korošču preveč »duhovit«, zato ga je opozoril, naj neha s pretiranim hvalisanjem socialno-političnega udejstvo-vanja ministrov SLS ter naj spremeni ton govora. Dr. Ogrizek, ki je shodu predse-doval, je očividno na nasvet dr. Korošca s kinematografsko naglico zaključil shod in ni hotel dati besede našim sodrugom, ki so, dasi maloštevilni, odločno dokazali, da si ne pustijo metati v obraz, da so jim članki iz »Jutra« ostali v želodcu, kar si je dr. Hodžar dovolil izustiti. Nastal je se-veda na to vrišč in hrušč in klerikalni fa-natiki so se zagnali v sodruga ter s pali-cami hoteli pokazati njih ljubezen do bliž-njega, o kateri je dr. Korošec četrt ure pred tem govoril. Le odločnemu nastopu naših sodrugov in intervenciji poljskih organov se je zahvaliti, da nista posebno sodruga Böhm in Stojan postala deležna — krščanske ljubezni klerikalnih palic! Ra-buka se je nadaljevala še na ulici, kjer je ponovno posegla vmes policija in pomirila duhove. »Slovenec« bo poročal o tem shodu seveda po svoje. To poročanje pa ne bo izbrisalo sledečih dejstev: Dasi je dr. Korošec že pri prvih medklicah rekel, da je vsakemu dovoljeno, pokazati svojo neumnost, se je na koncu teh »neumnosti« tako zbal, da je prišel iz ravnotežja ter spremenjal barvo, kakor jo znajo spre-menjati »tausendkünstlerji«. Nadalje je ta shod potrdil, da so klerikalci vrgli avtono-mijo med staro šaro, ker so na tozadevne

medklice postajali prav temno zeleni od jeze! Končno se je na tem shodu ponovno videlo, da znajo klerikalci pač vreči ka-men na nasprotnike, da se pa nasprotnika ludo zbojijo, če jim pokaže zobe! Slednje je naredila dvajsetorica celjskih sodrugov, ki so bili na Koroščevem shodu, in sicer z odločnim, a vendar dostojnim nastopom dokazali, da dr. Korošec je ni voditelj vse-ga slovenskega naroda in da oni kos tega naroda, ki je SLS že do sedaj manjkal, postaja vedno večji! To bo potrdil tudi 11. septembra, ker ne samo celjsko, mar-več delavstvo iz cele oblasti bo v nedeljo volilo socialistično, bo volilo v 6. skrinjico!

Svojevrstna volilna agitacija.

Nekdanji vojaški ataše na Dunaju, gosp. Stefanovič, je poslal v Trbovlje rudeč letak pod naslovom: Vsem! Vsem! Vsem! Hočemo kruha! Hoče-mo Štefanoviča! Pod naslovom je slika, na kateri se pa drži tako, kakor da so ravnokar knapi z njim obraču-nali. Mož že ve, v kakšne namene ga knapi hočejo dobiti v svoje roke. E-mil Stefanovič je sedaj radikal, svoje-časno je bil tajnik komunistične stranke v Ljubljani, za tajnika pa ga je postavil tudi takratni komunist Lovro Klemenčič (sedanji Bernoto-vec). Urejeval je list takratne neod-visne delavske stranke »Delavske Novice«. Zahajal je svoječasno tudi v naše revirje. Na neki konferenci leta 1923. so »Neodvisni« moža spoznali, predbacivali mu to in ono — in mož je šel! — tja, kamor se je nagibal — k radikalom! Ker so se mu pa delavci pozabili zahvaliti za njegov trud, bodo imeli sedaj priliko, da se mu zahvalijo s tem, da pojdejo preko njegove škri-njice. Pod Stefanovičev letak so se podpisali tudi neki člani zveze rudar-skih delavcev. Da pa bodo rudarji te zaslužene može spoznali, ter se jim zahvalili, naj jih imenujemo: Aškerc Matevž, Vuček Iv., Hauptman Ivan, Dovšek Franc, Žužek Vinko, Dimic Ivan, Rancigar Ig., Leskovar Iv. — Tako rudarji, to so vaši radikalni re-šitelji!

Naš volilni shod, ki se je vršil pre-teklo soboto v »Celjskem domu«, je izred-no dobro uspel. Tako udeležba, kakor go-vora sodrugov Petejana in Uratnika so nam jamstvo, da bo naša lista v nedeljo dosegla v Celju in okolici dober uspeh ter da bo številno socialističnih glasov močno napredovalo. Sobotni naš shod je jasno po-vedal, da onemogla jeza naših nasprotni-kov ni niti za las omajala volje delavstva, ki hoče, da bo proletarijat mariborske ob-lasti v nedeljo izvolil socialistično parla-mentarno zastopstvo! V tem znamenju bo-do sodrugi iz Celja in okolice šli še teh par dni pred volitvami na delo. — Živela šesta skrinjica, živela socializem!

Knjižnica Prosvet. odseka Delav-ske zbornice. V mesecu avgustu za-

znamuje knjižnica Prosvetnega od-seka Delavske zbornice v Ljubljani zopet lep napredek napram prejšnjim mesecem. Knjižnico je obiskalo 492 članov in si izposodilo 842 knjig, od teh 535 slovenskih, 259 nemških, 48 srbohrvatskih, ali 741 leposlovnih in 101 znanstveno knjigo. Denarnih do-hodkov je bilo 1180.— Din. Ta mesec izide tiskan seznam knjig po jako niz-ki ceni. Vsakdo naj si ga kupi, da do-ma pregleda knjige in si zabeleži šte-vilke onih öknjig, ki jih želi čitati. De-lavci in privatni nameščenci, obiskuj-te svojo knjižnico in čitalnico.

Deložacija! V ponedeljek, dne 29. avgusta 1927, v dvajsetem stolletju, se je zgodil slučaj v Šoštanju, da so vrgli na cesto ubogega proletarca z njegovo družino vred in to Primožiča Stefana. Zmetali so mu vse na cesto, do ene postelje, v ka-teri leži otrok, okrgo 14 let star in je že od rojstva bolan. Tega ubogega otroka niso vrgli ven. Čudno, da so imeli toliko sočutja. Pa kaj to poma-ga. Štarši na cesti s svojim skrom-nim pohištvom in otrok še v kuhinji, ne v stanovanju! Pa se ne zmeni no-beden za njega, če bi bil kakšen pri-padnik današnjega kapitalizma, bi že skrbeli za njega, za tako ubogo proletarsko paro ni strehe. Sociali-istični občinski odborik se je zavzel za njega in povdarjal njegovo siro-maško stanje, ali kapitalistični svet je trd kot kamen, se ne omehča, če vidi pred seboj siromaka in ker ne občuti tega zla, se izgovarja: bog po-maga, nimamo nobenegega stanovanja. Sodrugji, delavci, poglejte si to siro-maštvo, poglejte to trpisko družino na cesti, izročeno na milost in nemi-lost. Ali je to človeško, ali ni on ravno tako vreden človeške družbe? Sodrugji, to se mora odstraniti, ali odstranilo se ne bo, dokler bomo ro-ke držali križem, saj krivi smo sami, ker smo begali enkrat za klerikaliz-mom, enkrat za nacionalizmom, sa-mi sebi pa nismo znali postaviti trd-negega temelja. Delavci, pokažimo da-našnji reakciji hrbet in volimo v ne-deljo, 11. septembra socialistično, to je 6. skrinjico, katera mora zmagati, ker je lista ubogih proletarcev, mo-dernih suznjev! Naj živi zmaga-rev-nih nad krivičnim kapitalizmom! Dol v današnjo reakcijo! Naj živi socia-lizem! Očividec.

Histeričen napad so dobili zadnje tedne nasprotniki konsolidacije delavskega po-kreta. Napadi v »Enotnosti«, zlasti pa v »Napreju« kažejo, da so zgubili še zadnjo trahico samospoštovanja. Kolikor je v tem tisku laži in kako so podle, je težko opi-sati. Povojna zgodovina socialističnega po-kreta, kakor jo slika »Napreju«, je ena bo-lestna halucinacija, ki kaže, da je pisec že na pragu blaznice. Večina dogodkov, ki jih opisuje na prav kriminalno lažnjivi način, spada v dobo, ko je še naši stranki tajni-koval sam g. Bernot. Če bi se le senca teh očitkov res zgodila, bi morali mi, ki smo bili takrat v stranki prav navadni vojaki, vprašati ravno g. Bernota, zakaj nam teh stvari ni razkril, da bi bili napravili red in očistili ozračje. Kar pa piše o vsedelav-skem izletu in Delavski zbornici, se pa pred tisoči in desetisoči očividci sam po-stavlja na laž. — Sicer bo pa obračun 11. septembra!

Svetkov članek o volitvah v zagreb-ško Delavsko zbornico je kar za nekaj tednov zamašil sapo lažnikom okoli »Eno-tnosti«. Opomogli so si šele zadnji teden in napisali nekaj obrambe o svojih lažeh. Ka-kor je bilo že člankom na prvi pogled vid-no, da so zlagani, je pa ta obramba naravnost medla in slabotna. Večino prejšnjih laži sploh ne vzdržujejo več, temveč so se obesili samo še na nekatere resne bilke, kakor izključenje nezavisnih organizacij in onemogočenje volilne pravice železničar-jem in rudarjem. — Mi še enkrat ponav-ljamo: Izključena ni bila niti ena organi-zacija in nezavisneži bi bili prav lahko po-stavili svojo listo, če bi ne imeli strahu pred blamažo. Glede volilne pravice želez-ničarjev in rudarjev so se pa edino naše organizacije borile zanjo in dosegle tudi, ureklamiranih. »Nezavisni« jih pa niso ure-klamirali niti 100. — Številke govore jasno!

Naše skrinjice so:

v Ljubljani

3.

na Kranjskem

4.

na Štajerskem

6.

Trbovlje.

Velika nejevolja je med Trbovelj-skimi in Hrastniškimi rudarji, zlasti

med onimi, dekalistično orijentirani-mi. Diktatu Gustinčičevega omizja iz Ljubljane, da se morajo pokoriti strankini disciplini, ter agitirati in pri-poročali volilec Benot-Möderndorferjevo listo, se upirajo vsi pravi revolucionarji in pravijo: Pri volitvah v oblastno skupščino pred šestimi meseci smo šli skupaj s SPJ in smo volili župana Sitarja in tudi zmagali, sedaj pa kar naenkrat ni več Sitar dober, ter nas hočejo prepri-čati, da je boljši socialist Möderndor-fer, ki je tudi patrijot, samo da je druge barve?

Čemu naj se ogrevamo za te raz-bijače, ki so nas zmerjali še pred kratkim v svojem labžornalu »Na-prej« z razbijači in lažikomunisti klicali oblast proti nam, skoro cen-pet let. Dober primer nam je dal ber-notovski veljak pri zadnjih oblastnih volitvah v Ljubljani, ko je volil sam Ravnikarjevo-radikalno listo in se s tem še hvalil, da nobenemu ne za-upa. Kako pridemo potemtakem do tega mi, da naj mu mi zaupamo naše kroglice. Gospoda Bernota lista, nam je ravno tako tuja, kakor radikalna, zato ne gremo na volišče itd.

Iz delavskega stališča se pasiv-nost ne more zagovarjati, čeprav je razumljiva taka sodba o svojih gene-ralih.

Moje mnenje je, da delavci brez izjeme, moramo na volišče, ter s pro-testom glasovati proti krivicam, ki jih vršijo meščanske stranke proti nam, zlasti morajo na volišče vsi oni raz-redno zavedni rudarji, ki smo trpeli za svoje prepričanje tedaj, ko je še gospod Bernot odobral politiko ministerializma in sodelovanja v Ju-goslovanski vladi.

Proč s takimi usiljivci in razdirači strokovnega pokreta! V tem kratkem času se še nismo nič spremenili, osta-nemo to kar smo bili ter volimo Zdr-uženo listo!

Hrastnik.

V nedeljo, dne 28. t. m. nas je pri-šel osrečevati srezki kandidat Gu-stinčič. Kako je priljubljen, je poka-zala pičila udeležba. Shod bi se imel vršiti v veliki dvorani g. A. Logerja, ker pa ni bilo dosti poslušalcev, se je moral Gustinčič zadovoljiti v majhno sobo. Rudarjev je bilo navzočih 20. Gustinčič ni razvijal programa in ni povedal, kaj bo storil v slučaju upo-litve, za rudarje ali za staro upoko-jence, ali kakšno stališče zavzame proti izkoriščevanju TPD. To menda rudarji ne potrebujemo, saj imamo po Gustinčičevi zaslugi od leta 1920 vsega v izobilju. Kaj ne družje Gustin-čič? Ampak mi socialistični delavci smo mu napoti. Potem pa občina, ker je v delavskih rokah. Saj smo iz-dajalci, ker gradimo stanovanjsko hišo z 24 stanovanji za naše stare ru-darje. Mi pa vemo eno, da pošteni ru-darji pač obsojajo tako blatenje na-šega župana, ker je več naredil za nas rudarje, kakor vsi od Gustinčiča do zadnjega Janeza. Verni njegov drug je po Hrastniku dobro znani De-kanceron Bruzja, kandidat ženske zbornice. Ta gospod je domišljav nad vse. Sam je občinski odbornik, sode-luje in glasuje, potem pa sam sebe kritizira. Ko so šli rudarji od shoda, so se zgražali nad tem nesramnim in demagoškim blatenjem, ker oni dobro vedo, da se za delavce od strani obči-ne, od kar ista obstoja, toliko napra-vila, kakor sedaj v par mesecih. Komunisti hočejo z blatenjem poštenih sodrugov, oblatiti nas rudarje nad greh, kar so jih storili od l. 1920 dalje. Pa se motijo, rudarji dobro ve-mo, kdo je za nas kaj dosegel. Ravno ti razbijači so krivi današnje bade v revirjih, ker so organizacije zebile in še sedaj odvajajo posamezne organi-zirane sodruga od organizacije. Seve

Prednaznanilo!

se vsa bratska društva prosijo, da istega dne ne priredijo nobenih vesellic ter se polnoštevilno udeležijo naše prireditve. ODBOR.

ne od orjunaške ali od klerikalne ampak od socialistične. Danes ne sliši nikdo od teh odrešiteljev kaj o razmerah pri TPD. Ako pa skliče Zveza rudarjev protestno zborovanje, pa gredo in agitirajo proti. Pa navzlic vsemu temu raste naša organizacija. To bode tudi pokazal 11. september, da je Hrasnik še vedno trdni kader prepričanih socialistov. Rudarji ali se bomo res pustili od par komaj od šole odraslih mladeničev za norce vleči? Kdor zna sam misliti, se je že otresele teh škodljivcev in bo glasoval za socialiste.

Revolucija na Jesenicah.

Časi se izpreminjajo. Kolo sreče se suče. Generalček Tonček v krogu svojega štaba pa kuje revolucionarne načrte. Celi mesec so se prijavljali. Klerikalni grenadirji vpijejo v Martinovkah »preklet komunc, daj kruha sem, da ne bo več prazna«. Ali ne veš da z božjo in našo pomočjo bo konec meseca revolucija. »Komunski Landšturmari« pa vlačijo, vozijo, nosijo, da jim pot lije z obraza. Tri Martinove peči so bile v obratu, produciralo se je več, kakor pa v dobi, ko je obratovalo pet peči. Vse mogoče se je naredilo, da bi bil uspeh revolucije sijajnejši.

Pa se še kak demokrati postopaj najde, ki misli, da jim priprave za revolucijo ne gredo zadosti hitro izpod rok, ter jih malo vspodbudi »Naprej komuna, konec meseca bomo zmagali v enotni fronti«.

Tonček pa pred Delavskim domom na vejci sedi, opazuje z večjim generalskim očesom, kje se njegova šturmtropa peha. Ordonanc Francek pa laufsrit z raporti maršira. Vse je v redu, patrioti so malu faulast. Al bomo kakšne iberštunde naredili, pa brez procentov. Ja, ja, weitermachen. Konec meseca bo pa . . .

Bližajo se zadnje ure, zadnje minute. Vse čaka — sedaj bo pa šlo los. Pred Martinovke postavljajo mize, inženir pa ukaže »vsak šiht ima dobiti po dva sodčka pive«. Zmaga je naša. Revolucija se je obnesla. Boljše je šlo, kakor pa smo mislili. Landšturma je preveč, bomo malo urlauba dali, nekaj bomo tudi reducirali, štab ostane pa na plac. Sedaj pa likof. Ordonanc Francek se pa moško odreže: »Razumem«.

In vsa jata bojevnikov se vrže na tisto ubogo pivo, da ga preje uniči.

Sirene zatulijo, oznanjajo mir, trume se vračajo domov, Tonček pregleduje vrste, borci ga pozdravljajo: »Al smo ga, maš čik«. Tonček se veselo smeji in odzdravlja »Še ga bomo«.

Vojnik.

Shod Socialistične Stranke Jugoslavije v Vojniku v gostilniških prostorih g. Rateja je sijajno izpadel. Klerikalci so med drugimi poslali na shod tudi nekega nezkušenega mladeniča, ki je poskušal z medklici shod motiti, pri tem so mu pa pridno pomagali še nekateri drugi klerikalci, pa ne s stvarnimi izvajanjem, temveč s surovimi besedami. S. Böhm je v stvarnem govoru razkrinkal delovanje Slovenske ljudske stranke, pojasnil je § 82, ki je bil sprejet s pomočjo SLS in ki je za kmeta in delavca naravnost poguben. Klerikalni govorniki ne govorijo več o avtonomiji, temveč o svoji zvezi s srbskimi radikali, češ, zdaj se nas ja boste bali. Nekaj Pavliha je na vso moč ugovarjal, kar pa bi bilo za klerikalce boljše, da bi ne bil, kajti s. Böhm je na vsa njegova ugovaranja temeljito odgovarjal, ter razkrinkal klerikalno stranko in njeno delo. Burno navdušenje je zavladovalo, ko je s. Böhm povdaril, da le kmet in delavec sta glavna stebra države, ter pozval kmete in delavce, da naj 11. septembra vsi vržejo kroglico v 6. skrinjico, narkar je s. Lešnik shod ob splošnim navdušenju zaključil.

Brezje pri Senovem.

Preteklo nedeljo se je vršil pri nas na rtavniku pred cerkvijo izborni obisk shod, kateremu je predsedoval s. Radi, poročal pa je s. Pe-tejan iz Maribora, katerega izvajanja so vsi navzoči navdušeno odobraval, razen klerikalnega poslanca Škober-neta, kateri je nerodne medklice delal. Ko ga je pa predsednik pozval, naj govori, se je osramočen umaknil. Tudi g. kaplan je bil ves čas navzoč in brez ugovora poslušal. Ves potek shoda je napravil najboljši utis.

Senovo pri Rajhenburgu.

Tudi pri nas se je vršil preteklo nedeljo popoldne izborni obisk

shod, na katerem sta poročala ss. Pe-tejan in Rihter o pomenu sedanjih volitev za delavce. Izvajanja govornikov so bila soglasno vzeta na znanje in vsi navzoči so obljubili, da bodo z vsemi silami delali in agitirali za 6. skrinjico, katera mora v Brežiškem okraju dobiti veliko število glasov.

Radikalna agitacija s požarno brambo na Pekrah in polomija radikalnega shoda.

V petek, dne 2. septembra ob 8. uri zvečer so sklicali radikali v gostilni Zorko volilni shod, na katerega so prišli kot referenti primarij dr. Matko, srezki kandidat (ali politični spreobrnjenec) Rehar, kakor tudi slavnoznan Belšak s svojim spremeljvalcem Vagnerjem. Po svoji stari navadi se je gospodom kar smejalo, ko so mislili, da so številno zbrani zborovalci njihovi pristaši. Ob 8. uri se je dvignil dr. Matko ter je začel razlagati današnji položaj. Takoj na to pa vstane s. Valenček ter ga prekine in zahteva, da se izvoli predsedstvo. Gospodom ni preostalo drugega, kakor da so nato pristali. Izvoljen je bil za predsednika s. Brezovnik, za zapisničarja s. Leskošek. Predsednik je nato otvoril shod in podal besedo dr. Makto-tu. Dr. Matko je začel razlagati svoja socialna čutenja in je povdarjal, da se mora nehati prepri med proletariatom, da se mora slabe zakone izboljšati in kako se mora skrbeti za malega kmeta in delavca. Po svojem polurnem referatu je gosp. dr. mogel zaznati za uspeh svoje agitacije, ko so mu zborovalci, katerih je bila nabita gostilna, povedali, da so že siti vseh radikalnih obljub in da je proletarska skrinjica šesta. Ko je gospod dr. videl, da nima niti enega somišljenika, ni niti povedal, kam naj bi

volilci spustili kroglice na dan volitev. Nato pa je dobil besedo s. Valenček, ki je v svojem govoru orisal zelo natančno dobroto, ki so jih delili meščanski voditelji, ki sedijo na krmilu že celih devet let in je vprašal referenta, kako si radikali sploh še upajo priti danes med proletarske mase. Med govorom s. Valenčka so zborovalci postali živahni in so hoteli gospode radikale takoj nagnati. Vendar pa je dobil besedo še radikalni srezki spreobrnjenec Rehar, ki pa ni mogel govoriti, ker so ga navzoči prekinili. Nato je s. Leskošek zelo jasno in natančno orisal radikalno demagogijo in hrepenenje po delavskih glasovih. Govor s. Leskoška je učinkoval. Navzoči so neprestano klicali: živel 6. skrinjica in ploskali. Mislimo torej, da si radikali ne bodo več upali priti med nas pekske proletarce, kajti mi smo obljub meščanskih strank že siti. Živela razrednozavedna Socialistična Stranka Jugoslavije! Živela Združena socialistična lista delavcev in kmetov! Živela 6. skrinjica!

Izjava.

Ker se je v zadnjem času naperila proti meni osebna gonja, ne toliko kot osebno, ampak zaradi mojega delovanja na organizatoričnem polju, in kar je najbolj zanimivo, je to, da so si tukaj oni, ki mi grozijo, da imam opraviti z Orjuno, in oni, ki pravijo, da so dekalisti, popolnoma enaki, zato jim velja prav uslužno ime drekalisti. Očitajo mi nekaj, kar še nikoli nisem bil in se mi zaradi takih stvari še nikoli ni bilo treba zagovarjati in sem zato prav z mirno vestjo povzel korake, ki so mi v obrambo na razpolago. Da doprinesem dokaz resnice, mi pa ni bilo treba iskati prič, ampak so se mi same stavile na razpolago. Toda glej, naši drekalisti so si čutili v dolžnost, da branijo Orjuno, s tem, da psujejo posamezne moje priče, češ, zakaj si se podpisal v prilog S. Vsem tem drekalistom naj velja, da bo blato, s katerim me ometujete, padlo na vas nazaj. Moralna podpora celokupnega ruškega proletariata mi jamči in me krepi, da bom vračal še s odstotki. — Ruše, 1. sept. — Ivan Strnad.

Nabirajte nove naročnike

„Kaj je Ljudska samopomoč“?

„Ljudska samopomoč“ je podporno društvo za Slovenijo s sedežem v Mariboru, ki izplača po smrti člana zakonitim dedičem Din 1000.—, 2000.— do 4000.—, oziroma 10.000.— Din podpore. Za to podporo plača vsak član v slučaju smrti posameznika 25 para, oziroma 1—2—5 Din članarine. — Sprejmejo se do nadaljnjega vse zdrave osebe brez razlike stanu in starosti, torej tudi otroci in starci do 80 let.

Zahtevajte zastoj pravila in pristopno izjavo od „Ljudske samopomoči“ v Mariboru

Aleksandrova cesta 45.

Poverjeniki za vsak kraj dobrodošli!

Zbirajte za tiskovni sklad

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pečivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju pečiva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih pečiva na zavarovalno znamko D. P.

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije

2¹/₂% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

OTVORITVENO NAZNANILO.

Naznanjava p. n. občinstvu, da sva otvorila

delikatesno trgovino

v Miklošičevi ulici št. 2 (Slomškov trg) in se priporoča cenj. odjemalcem.

Evgen in Mařenka Prašelj.

VSAKDOR

dobi lahko zastoj najnovejšo **RADIO CEV** (Schrack, Type RD.) če plača abonma popularnega, ilustriranega radio mesečnika „**RADIOWELT**“ za eno leto z poštino in ovojnino Din 25.—. Izvodi so zastoj na vpogled. Wiener Radloverlag, Wien I., Pestalozzlgasse 6/53.

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.